

II Peter

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Apostoles Peter (1:1).

Hay Nangitud'an Peter eten Liblu: nan nipaddung di pangulugdan da Apostoles Peter (1:1).

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibag: nan batu (Mat. 16:18).

Hay Gutud hi Nangitud'anan ten Liblu: hidin 64 A.D. nin.

Hay Teman ten Liblu: hay aat di opat hi aptan an doctrianan di kimmulug.

Hay Outline ten Liblu:

Hay ohan doctrina ya nan NAMTO'AN APO DIOS HINAN
KIMMULUG (1:1-15)

Hay ohan doctrina ya nan HAPIT APO DIOS (1:16-21)

Hay ohan doctrina ya nan NAPPUHIN MUNTUDTUDU (2:1-22)

Hay ohan doctrina ya nan PUMBANGGADAN KRISTUH
PIDWANA (3:1-18).

1 Ha"nin an hi Simon Peter an apostoles^a ya baala' ay Jesu Kristu, ya muntudo'a'^b goh ay da'yun kimmulug.

^a 1:1 Hay pohdonan ibaga ya *nan nahnag*. ^b 1:1 Mid ibban Peter hi bimmadang ay hiyan nuntudo' eten libluh umat ay Silas an bimmadang ay hiyan nuntudo' hinan Liblu an I Peter. At bahaom nan footnote di I Pet. 5:12 ta innilaom di aatna ti nan panudo'n nan ten liblu ya umat hinan panapit ya aat di bunag an mid inilana udum an hapit di iGreece.

Ditu'u ya kimmulug tu'un dumalat di badang Jesu Kristu an Dios an mangibaliw ay ditu'un amin ti Hiya ya maphod di atonan mi'id di nangitupuganah badangna.

²Mawada ni' ay da'yuy munnononng an homo' ya lenggop hi panginnilaanyuh^c aat Apo Dios ya hi Apu tu'un hi Jesus.^d

Hay Namto'an Apo Dios ay Ditu'u ta Ma'ali tu'uh Tataguna

³Hi Apo Dios an nidugah di abalinana ya indatnan amin di mahapul tu'uh ihamadan di pangulug tu'u ta way aton tu'un un'unnud hinan pohdonan dumalat di nanginnilaan tu'un Jesu Kristu^e an namto' ay ditu'un middum hi amaphodna ya ipabagbagtuana. ⁴Ya dimmalt nan nidugah an abalinana ya indatnan ditu'u nan ma"aphod an inalinah idatna.^f At dumalat ene ya mabalin an idinong tu'u nan nun'appuhin impa'enghan di taguh tun luta ta middum tu'uh amaphodna.

^c **1:2** Hay kulugon nan do'ol an kimmulug hi ohan pohdon ten liblun intudo' Peter ya ta mi'laban ahan hinan kulon bimmuhu' eden gutud an ma'alih Gnosticism. Ti intudun Gnosticism an (1) wadan dida nan na'ahhamad an panginnilada an ma'ahhapul di tatagu, mu intudun Peter an bo'on ti umda ahan nan nanginnilaan nan kimmulug hi aat Kristun nitudun dida (1:20). (2) Ya intuduna goh an gapu ta wadan dida nan na'ahhamad an panginnilada at mabalin an malgom di atonda an ta'on hi un lumihog, mu intudun Peter an mahapul an topgonday atonda ta miyunnandah hi panginnilada (1:6; 2:18-19). (3) Ya inabulutday pangpang'alinal ulgud an ta'on hi unda itudu nan Hapit Apo Dios ti pahalonda ya pikuwonday immannung an Tugun Apo Dios (1:16; 2:1-2; 3:16), ya (4) aggyuda kinulug di anahamad Jesus, ya gunda hinhannulon di pumbangngadanah pidwa ti adi anu ma'at (2:1; 3:4), ya (5) inabulutday numbino'ob'on an lumihog (2:2, 10, 12-14), ya (6) mumpunghandah pihhu (2:3, 14), ya (7) pinahiwda nan mumpumpapto' (2:10), ya (8) numpahiyada (2:10), ya (9) aggyuda timma'ot an numpamadngol hinan nahamad an ta'on un didana nan anghel Apo Dios (2:10, 12), ya (10) ne"andah nan kimmulug hinan Punnonmandah din Natayan Kristu (2:13). (Bahaom nan udumnan aat ten kulto an nitudo' hinan footnotes di Col. 2:4, ya I Tim. 1:3, ya II Tim. 2:18, ya Tit. 1:14, ya I Jn. 4:2, ya I Jn. 5:8, ya I Jn. 5:16, ya II Jn. 1:7).

^d **1:2** Inusal Apostoles Peter di duwan kalahin di apnga eden gutud. Nan nahhun an inalina an *mawada ni' ay da'yuy munnononng an homo' Apo Dios* (unu *charis*) ya apngan di iGreece, ya nan netob an inalina an *mawada ni' ay da'yuy munnononng an lenggop Apo Dios* (unu *shalom*) ya apngan di Hudyu. ^e **1:3** Ni'laban hi Apostoles Peter hinan kulon ma'alih Gnosticism ti intudunan dida nan nahamad an tugun ta mi'tagudan Apo Dios. Mu intudun Peter an umda ahan nan nitudo' hinan Hapit Apo Dios, at adi tu'u mahapul di udumnan tudtudu (bahaom nan footnote di II Pet. 1:2).

^f **1:4** Hiyah ne ma'alih *promises* hinan hapit di English.

⁵At hiyanan aton tu'un amin di abalinan tu'un mangat hi maphod an miyunnudan hi pangulug tu'u. Ya mahapul goh an manomnoman tu'u, ⁶ya innilaon tu'un mangane'nong hi odol tu'u, ya edpol tu'un amin di punligligatan tu'u ta iyunnud tu'un Apo Dios. ⁷Ya mahapul an ipattig tu'uy maphod an punhina"agian tu'u^g ya pumpopohhodanan tu'u.^h ⁸Hanan amin di mahapul an aton tu'u ta wa ay ta ihamad tu'un aton hana ya miyal'allay punhulbianah nanginnilaan tu'un Apu tu'un hi Jesu Kristu. ⁹Nan tagun kimmulug ay Jesus ta adina aton hana ya hiyay attiganan adi pa"innilah pangat Apo Dios, ya inaliwanay na'aliwan di baholna.

¹⁰At da'yun i'ibba, mahapul an atonyun amin di abalinanyun mangipattig hi amakulug di namto'an Apo Dios ay da'yun tataguna ti wa ay ta umat hinay atonyu ya makulug an mi'id di way abalinanan mangihiyan ay da'yun Hiya. ¹¹At udum hi algaw ya ongol di amlong Apo Dios an mangabulut ay ditu'un middum hinan mi'id di pogpognan pumpapto'an nan nangibaliw ay ditu'un hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

¹²At ipanomnom'u goh ay da'yu hana an ta'on hi unyu inila ya inun'unud hatun dumalat di nihamadan di pangulugyu. ¹³Mu ad ugwan an wadaa' hitun luta ya maphod hi un'u ipanomnom hatun da'yu ¹⁴ti inila' an magadyuh nin di ataya' ti hiyah ne impa'innilan Apu tu'un hi Jesu Kristun ha"iⁿ. ¹⁵At hiyanan ato' an amin di abalina' an mangipanomnom ay daten da'yuh tun tudo'u ta ta'on un hitun ami'id'u mahkay ya nanongnan adiyu al'alliwan.^j

Hay Ipabagtuan Jesu Kristu

¹⁶Hanan impa'innilamin da'yuh aat di ipabagtuan Apu tu'un hi Jesu Kristuh tun pumbanggadana ya makulug an bo'on un ul'ulgud ya anggay ti tinnigmiy anabagtuna!^k ¹⁷⁻¹⁸Ti wada amih

^g 1:7 Hiyah ne *phileo* hinan hapit di iGreece. ^h 1:7 Hiyah ne *agape* hinan hapit di iGreece. ⁱ 1:14 Jn. 21:18-19. Wada han hudhud, ya itudunan impapatoy nan Alin hi Nero hi Peter hinan krus ad Rome, mu nahunniy nangipipatayanah nan krus ti nan hu'in Peter di niyappit hi bagtuna, ya hay uluna ya niyappit hi ampana. Ya ag'aga anuy bimmuhu'an di putuna. ^j 1:15 Hay kulugon nan udum hi pohdonan hapiton ya ipa'innilan Peter di pangiyamman Mark hi Libluna an Mark ta waday panginomnomandah pidwa. ^k 1:16 Tinnig Peter di anabagtun Jesus hidin numbo'onana (Mat. 16:28-17:8; Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36).

nan me'gonan an duntug hidin nangipattigan Ama tu'un hi Apo Dios hi anabagtun Jesus. Ya dengngolmi nan nalpud abuniyan an Hapit Apo Dios an ma"aphod an inalinay,

“Hiyah te Imbaluy'un pa'appohpohdo'
ya mangipa'amlong ay Ha'in!”¹

¹⁹Henen na'at di nipa'annungan din inulgud din numbino'ob'on an propetah din penghanah aat di anabagtun Jesus. At hiyanan hay maphod ya ihamadyun innilaon daten intudo'da ti hi Jesus ya mipaddung hinan dilag an patalanay helong an punnomnom ta engganay pa"innilaon Hiya an mipaddung hinan talaw. ²⁰Mu hay ma'ahhapul hi nonomnomonyu ya adi mabalin an waday tagun un hiyaan na'awatanay ibalanan nan nitudo' an Hapit Apo Dios ti mahapul an nan Na'abuniyanan an Lennaway bumadang ay hiya ya unna ma'awatan di ibalinana. ²¹Ti nan Hapit Apo Dios ya aggyu nalpuh nomnom din numbino'ob'on an propeta, mu impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan dida ya unda ipa'innilah nan tatagu.

Hay Aat nan Annabin di Propeta

2 Mu ta'on un hidin penghana ya wadaday aggyu immannung an propeta an un nonongan inalay un diday propetan Apo Dios. Ya umat goh an awniat wadaday middum ay da'yun muntudtuduh aggyu immannung, ya adida unudon hi Apu tu'un hi Jesus an nangiyatoy hi bahol tu'u, at hiyanan nidugah an moltaon Apo Dios dida. ²Mu ta'on un umat hina ya do'ol damdamay tatagun mangunud hi nappuhin atonda. At hiyah ne dumalat ya pihulon di tatagu nan Makulug an Ma'unud an un'unudon tu'u. ³Ya hay pangngalandah pihuyuy gamgamgamaandah nan gunda pangitudduwan hinan malgom an layah ay da'yu. Mu hi Apo Dios an munhumalyah tagu ya indadaanay moltada!

⁴Makulug an mamoltada ti ta'on un din a'anghel an numbahol^m ya aggyu hemmo' Apo Dios dida, at impiyuyna didad

¹1:17-18 Mat. 17:5; Mk. 9:7; Lk. 9:35. ^m2:4 Hay kulugon nan udum hi aat ten numbaholanda ya hiyah ne na'at anuh din nangahawaan din uduman a'anghel Apo Dios hinan binabain tatagu, at nunholagda anu ta nitungaw nan ma'alih Nephilim an higante (Gen. 6:2, 4). Mu do'ol di namahiw enen kulugonda ti undan nin way lannawan adi mattig an mangahawah nan tagu? At od'odolna nan kinulug di udum an hay aat di nabaholan Lucifer ad abuniyan hidin numpabagtuana ta olom ya mumbalin hiyah Dios ya nan ni'baholan goh nan do'ol an a'anghelnan hiya (Isa. 14:12-15; Ezek. 28:11-17).

imbelnu. Ya engganad ugwan ya wah didah nan munhehellong an nibabalud hinan na'uhu' hi engganah tun adatngan di punhumalyaan Apo Dios.ⁿ ⁵Ya agguyna goh hemmo' din tataguh din penghanan nappuhiy ina'inatda ti lembongna tun luta ta numpunlonongda. Ya hi Noah di gun nangitudtuduh maphod an pangat an miyunnudan hi pohdon Apo Dios, at hiya ya nan pitun i'ibbana ya anggay di nabaliwan.^o ⁶Umat goh an aggyu hemmo' Apo Dios nan tatagud Sodom ya ad Gomorrah ti genhobna dida. Umat hinay inatna ta panginnilaan hi aat di pummoltanah tatagun adi kumulug ay Hiya. ⁷⁻⁸Mu binaliwanah Lot ti ma"aphod an tagun munha'it di nomnomnan dumalat nan gunna tigotigon hi abigabigat an nappuhin ato'aton nan ni'babluyana ya nan umipabain an gunda hapiton.^p ⁹Hiyah ne panginnilaan an badangan Apo Dios nan kumulug ay Hiyah nan punligligatanda, mu hana ay an nappuhiy pangatdan tatagu ya indadaana mahkay di moltadah tun punhumalyaanah tatagu. ¹⁰Nidugdugah di pummoltanah nan mangat hi nappuhin laylaydon di odolda ya nan nangohoy hi a'ap'apuda.

Hanan inali' an muntudtuduh nibahhaw an mi'id di bairda ya ngohoyonda nan na'abbagbagtu ya un dida, ya ta'on un nan a'anghel ya pumpahalda. ¹¹Ya wan daten a'anghel^q an nidugah di abalinanda ya adida pihulon nan na'ampa' ya un didah hinagang Apo Dios. ¹²Mu daten muntudtuduh nibahhaw ya atondan amin di nappuhin pohdonda, ya pamgaday pihul an adida ma'awatan ti mi'id nomnomdan umatdah nan animal hi inalahan an ma'na ta patayon ta apogogana.

¹³Nunheglyay amoltaandan dumalat nan nappuhin ina'inatda. Mi'id di bairda ti ta'on hi un nan mapatal ya ipattigdan aton nan ababain an pun'amlongan di odolda. Ya ta'on hi un nan pi'yam'amungandan da'yu ya bainon da'yu ti ta'on un hidi ya ma'an'anladan mangat eden ababain an pun'amlongan di odolda!^s ¹⁴Ya wa ay di tinnigdah babai ya inamnawanda. Ya adida humigan bumahobahol, ya gunda balbaliyan nan aggyu nihamad di pangulugda ta middumdah nan ato'atonda. Ya

ⁿ 2:4 Anaad ta nabalud nan udum an dimunyu mu libli nan udum an umat ay apudan hi Satanas? Aggyu nitudo' hinan Bibliay dalatna. ^o 2:5 Gen. 6:1-8:22.

^p 2:8 Gen. 19:1-29. ^q 2:11 Hana ya nan maphod an a'anghel Apo Dios ni'.

^r 2:11 Hana ya nan dimunyu an din a'anghel Apo Dios ni'. ^s 2:13 Hanan pangananda ya nan ma'alih *Nan Agape* (bahaom nan footnotes di I Cor. 11:21 ya Jude 1:12 ta innilaom di udum hi aat ten pangananda).

pumunghandah malgom. Hiyanay dumalat hi nangalyan Apo Dios an moltaona dida. ¹⁵Ya din'ugda nan maphod an pangat an miyunnudan hi pohdon Apo Dios ta hay unudonda ya nan tutdudun din hi Balaam an holag Beor an din gun namalbalih din i'ibbana ta nangngalanah lagbuna. ¹⁶Mu hi Balaam ya inhingal Apo Dios an impahapitna nan dongkina ta hiyay nangipadinong ay Balaam hidin nun'appuhin ato'atona.^f

¹⁷Daten tatagu ya mi'id di hulbin di itudtududa ti nibahhaw. Diday mipaddung hinan natdu' an obob ya nan bunut an alyon hi un umiyalih udan mu gun at miyaddib. At hiyanan indadaan Apo Dios nan hehellong ahan hi ayna pangipa'ayan ay didah udum hi algaw. ¹⁸Nidugah di pumpahiyaandan muntudtudu, mu hay immannung ya layah di itudtududa. Dida goh di mangitudtuh nan nappuhin laylaydon di odol ta hiyay pangagay'aydah nan pa'akullug ta way atondan manginaynayun an mangat hinan nappuhin din'ugda. ¹⁹Hay alyonda ya wa ay ta diday unudon ya libli tu'un mangat hi malgom, mu paddungnay himbutda ti nan nun'appuhin ato'atonday ad himbut ay dida. Umat hinay aatna ti wa ay ta immengha mahkay nan nappuhin ato'aton di ohan tagu ya hiya mahkay di mangidoldol ay hiyan mangat hi nappuhi. ²⁰Nan tagun nangidinong an mangat hi nappuhin dumalat di nanginnilaanan Apu tu'un hi Jesu Kristun mangibaliw ay ditu'u mu awni goh ya binangngadna ya nidugdugah an mahmo' ti nidugdugah di moltana ya un din hopapna! ²¹Ti odolnay unna aggyuy ininnilay aat di maphod an pangat ya un nan nanginnilaana, mu awni goh ya din'ugna! ²²Nan tagun umat hina ya hiyay nipaddungan nan hapit an alyonay,

“Nan ahu ya bangngadonan onon di inyutana.”^u

Unu,

“Nan babuy ya ta'on hi un na'amoh
ya numbanggad goh hinan nuntabla'ana.”^v

Hay Nangitulagan Apu Tu'uh Pumbangngadana

3 I'ibba, hiyah te miyadwah tudo'un da'yu. Hay intudo'un te ya umat goh hidin nahhun an tudo'un penhod'un ipanomnom ay da'yu nan Maphod an Tugun ta hiyay nonomnomonyu.

^f 2:16 Num. 22:21-35. ^u 2:22 Prov. 26:11. ^v 2:22 Hiyah ne malgom an proverb an bo'on nan Bibliay nalpuwana.

²Adiyu aliwan nan impa'innilan din numbino'ob'on an propeta ya nan impa'innilamin apostoles ay da'yun Tugun Apu tu'un hi Jesu Kristun nangibaliw ay ditu'u.

³Ya hay aptan ahan hi ipanomnom'u goh ay da'yu ya nan ma'at hitun agadyuhan di apogpogan tun luta. Ti awniat do'olday mangidoldol an mangat hi nappuhin laylaydon di odolda, ya balbalian da'yun ⁴alyonday, "Uggho mah hi Jesus an mumbanggad? Uya'a an nahukatanda mahkay nan o'ommod tu'un natoy ya un hihidya tuwali tun tigaw tun luta an nete"ah din penghana! At anuud mah di umaliana?" ⁵Umat hinay alyon nan tatagu ti gulatondan adi kulugon an anggay di hapit Apo Dios at mawadad abuniyan ya tun luta. Ya hay alpuwan di luta ya danum, ya umat goh an hay danum di alpuwan di ataguan nan wah tun luta. ⁶Ya danum goh di nama"ih nan mataguh tun lutah din nunlobongan Apo Dios. ⁷Ya dumalat di abalinan di hapitna ya nunnonngonad abuniyan ya tun luta, mu awniat pa'ionah apuy hitun punhumalyaana ya pummoltaanah nan nun'appuhyi pangatnan tatagu.

⁸Mu adiyu aliwan an i'ibba an amin din ninomnom Apo Dios an ma'at ti umannung an ta'on hi un mabayag unu ag'aga ti Hiya ya mi'id di nun'abhiwan di hin'algaw ya nan hinlibun tawon. ⁹Manu ay hi engganad ugwan ya agguyna inat din inalinan ma'at ya unna hohoddon di puntutuyuan an amin di tataguh baholda ti adina pohdon an ta'on ah oha ya mamolta.

¹⁰Makulug an umalih Apu tu'un munhumalyah tagu, mu umat hi alian di mangakaw an mi'id di nanginnila. Henen algaw an aliana ya nidugah an mumbungug di gangoh di a'ubahan ad abuniyan, ya an amin nan wah di ya nan wah tun luta ya moghob.

¹¹Ya gapu ta inila tu'un umat hinay ma'at hi awni at mahapul an hay maphod di aton tu'u ta miyunnudan hinan pohdon Apo Dios ¹²ta punhohhoodan tu'uh nan algaw an gintudna. Ya aton tu'un amin di abalinan tu'un mangunud hinan pohdona ta ag'agay umalian Jesu Kristu. Henen algaw ya moghob ad daya ta ma'ubah an amin di wah di. ¹³Mu ta'on un umat hinay ma'at ya ditu'u ay an kimmulug ya iyokod tu'uh nan intulag Apo Dios an awniat waday balun ad abuniyan ya balun lutan umayan tu'u. An amin di wah di ya maphod."

^w 3:13 Isa. 65:17; 66:22.

¹⁴At da'yun i'ibba, atonyun amin di abalinanyun manguhud hi pohdon Apo Dios ta hitun umalian Jesu Kristu ya mi'id di bahol tu'u ta maphod di idduman tu'un Hiya. ¹⁵Nomnomonyu nan nidugah an ama'ulay Apo Dios ay ditu'u ti agguyna impa'alih Jesus ta way aton nan adi kumulug an muntutuyuh baholda ta mabaliwanda. Ya ta'on un hi Paul an nahamad an ibba tu'un dumalat di abalinanan indat Apo Dios ya umat goh hituy intudo'nan da'yu. ¹⁶Makulug an amin nan tudo'na ti umat hituy impa'innilana. Mu wadaday intudo'nan naligat hi ma'awatan, at hiyanan adi ay pa'innila ya nob'on di pangipaddunganda. Umat goh hinay atondah nan udum an impitudo' Apo Dios ta hiyay dumalat hi amoltaanda.

¹⁷Mu da'yun i'ibba ya gapu ta inilayu mahkay hatu at elanyu ta adi ayu mabalbaliyan hinan itudtudun danen ma'aladyah ya nappuhuy pangatnan tatagu ti wa ay ta mabalbaliyan ayu ya mabahibah nan nahamad an pangulugyu. ¹⁸Hay maphod ya inaynayyunyinnilaon di aat Apu tu'un hi Jesu Kristun nangibaliw ay ditu'u. Ya ihamadyuy pangulugyun Hiya an dumalat di homo'na. Hiyay makulug hi mipabagbagtuh mid pogpogna! Amen.^x

^x **3:18** Hay pohdonan ibaga ya *hene ya abuluto' ahan!*